



**BATI KARADENİZ**  
**KALKINMA AJANSI**  
West Black Sea Development Agency



**BATI KARADENİZ KALKINMA AJANSI**  
**25 – 30 HAZİRAN 2012**  
**İSVEÇ ÇALIŞMA ZİYARETİ RAPORU**



## İÇİNDEKİLER

GİRİŞ .....	1
1. T.C. STOCKHOLM BÜYÜKELÇİLİĞİ, T.C. STOKHOLM TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ VE TURKİŞNET DERNEĞİ.....	2
2. STOCKHOLMS HANDELSKAMMARE .....	4
3. STOCKHOLM BUSINESS REGION DEVELOPMENT .....	5
4. TRÄ-OCH MOBELFÖRETAGEN (ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ).....	6
5. SWEDFUND .....	8
6. CONTAINER TERMINAL FRIHAMNEN (FRIHAMNEN KONTEYNER LİMANI).....	9



## GİRİŞ

Batı Karadeniz Kalkınma Ajanıs Yönetim Kurulu'nun 21 Mayıs 2012 tarihinde yapılan toplantısında alınan karar gereği 25-30 Haziran 2012 tarihlerinde İsveç'e bir teknik gezi düzenlenmiştir. Söz konusu çalışma ziyaretine BAKKA Yönetim Kurulu üyelerinden Karabük Valisi ve Yönetim Kurulu Başkanı İzzettin KÜÇÜK, Bartın Valisi İsa KÜÇÜK, Zonguldak İl Genel Meclisi Başkanı İsmail TERZİ, Karabük İl Genel Meclisi Başkanı Hüznü ÖZCAN, Karabük TSO Başkanı Pehlivan Baylan, Bartın TSO Başkanı İsmail TOKSÖZ, BAKKA Kalkınma Kurulu Başkanı ve Karabük Üniversitesi Rektörü Prof.Dr. Burhanettin UYSAL ile BAKKA Genel Sekreteri Faruk TEZEL ve 6 uzman personel katılım göstermiştir.

Çalışma ziyareti İsveç'in başkenti Stockholm'e düzenlenmiştir. Stockholm aynı zamanda İsveç'in kentsel nüfusunun en yoğun olduğu bölgesidir. Stockholm kentini de içine alan Stockholm Bölgesi (NUTS 2 – İBBS 2) İsveç nüfusunun yaklaşık olarak yüzde 24'üne de ev sahipliği yaparken gayrisafi yurtiçi üretimin yüzde 30'unu gerçekleştirmektedir.

Çevre ile ilgili duyarlılığın oldukça yüksek olduğu Stockholm Kenti, Avrupa Birliği Komisyonu tarafından 2010 yılında Avrupa Yeşil Başkent ödülüne layık görülmüştür. Kentteki çevre uygulamalarını tanıtmaya yönelik olarak profesyonel çalışma ziyaretleri düzenlenmektedir. Stockholm'ün bu niteliği kazanmasında bölgede ağır sanayi bulunmamasının ciddi payı vardır. Stockholm nüfusunun yüzde 80'inden fazlası hizmet sektöründe istihdam edilmektedir. Son on yılda özellikle ileri teknoloji alanında faaliyet gösteren uluslararası firmalar istihdama ciddi katkıda bulunmuşlardır. Stockholm aynı zamanda İsveç'in finans merkezidir ve ülkenin büyük bankaları ile sigorta şirketlerine ve önde gelen menkul kıymetler borsasına da evsahipliği yapmaktadır. Bütün bunlara ek olarak 200'den fazla çalışana sahip firmaların yüzde 40'ından fazlasının merkezi de Stockholm'de bulunmaktadır.

Bütün bu nitelikleri ile Stockholm ekonomik ve sosyal anlamda bölgesel kalkınmayı sağlama anlamında iyi örnekler arasında yer almaktadır.

BAKKA heyeti tarafından gerçekleştirilen ziyarette sırasıyla Türkiye Cumhuriyeti Stockholm Büyükelçiliği, Stockholms Handelskammare (Stockholm Ticaret Odası), Stockholm Business Region Development, Tre-och Mobelföretagen, Swedfund, The Container Terminal Frihammen ziyaret edilerek çeşitli temaslarda bulunulmuştur.

## 1. T.C. STOCKHOLM BÜYÜKELÇİLİĞİ, T.C. STOKHOLM TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ VE TÜRKİŞNET DERNEĞİ

25 Haziran 2012 tarihinde, gezinin ilk günü Stockholm'e varılmasının ardından öncelikle Karabük Valisi ve BAKKA Yönetim Kurulu Başkanı Sayın İzzettin KÜÇÜK ve Bartın Valisi Sayın İsa KÜÇÜK ile Karabük Üniversitesi Rektörü Sayın Prof.Dr. Burhanettin UYSAL tarafından T.C. Stockholm Büyükelçisi Sayın Zergün KORUTÜRK makamında ziyaret edilerek görüşmelerde bulunulmuştur. Bu ziyaretin ardından Sayın KORUTÜRK BAKKA heyetini akşam yemeği için rezidansında kabul etmiştir.



Rezidanstaki davette Büyükelçilik Müşaviri Sayın Alp AY, Büyükelçilik Ticaret Müşaviri Sayın Murat ERTEKİN ve Türkişnet yetkilileri tarafından sunumlar yapılmıştır.

Sayın AY sunumunda İsveç, İsveç – Türkiye ilişkileri, İsveç'te yaşayan Türk nüfus ile ilgili çeşitli bilgiler vererek genel bir değerlendirme yapmıştır.



Sayın ERTEKİN yaptığı konuşmada İsveç ekonomisi hakkında genel bir bilgilendirmede bulunarak Türkiye ile İsveç arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilere dair bilgi vermiştir. İsveç'e dönük olarak daha önce yapılan benzer ziyaretlere de değinen Sayın ERTEKİN ticaret müşavirliği tarafından yürütülen faaliyetlerden de bahsetmiştir.



Turkişnet Derneği yetkilileri tarafından yapılan sunumda ise İsveç'te yaşayan Türkler tarafından yürütülen ekonomik ve ticari faaliyetlerin yanında Turkişnet tarafından iki ülke ilişkilerini geliştirmeye yönelik olarak yapılan çalışmalara değinilmiştir.



Demir-çelik alanında İsveç'te maden satın alınması yöntemiyle girdi maliyetlerinin düşmesi fırsatının konuşulmuş olması ziyaretimiz kapsamında önemli bir husus olarak tanımlanabilmektedir.



*Stockholms Handelskammare*

## 2. STOCKHOLMS HANDELSKAMMARE

Stockholms Handelskammare (Stockholm Ticaret Odası),

BAKKA heyetinin 26 Haziran 2012 Salı günü ilk olarak ziyaret ettiği kuruluş olmuştur.

Burada yapılan sunumda hem Stockholm hem de Uppsala'ya bağlı ilçelerde ekonominin geliştirilmesini hedefleyen kuruluşun 2 bin 400 civarında üyesi olduğu ve bu üyelerin 500 bin kişiye istihdam sağladığı ifade edilen hususlar arasında en dikkat çekici olanlardan birisidir. Odanın üyeleri arasında uluslararası dev şirketlerden küçük ölçekli işletmelere kadar geniş bir yelpazeden şirketler bulunmaktadır.



Türkiye'deki benzerlerinden farklı olarak tamamen özel hukuka tabi olan odaya üyelik de zorunlu olmayıp gönüllülük esasına dayanmaktadır. Oda kâr amacı gütmeyen bir yapıya sahiptir. Yapılan sunumda odanın bu niteliğinin, onu güvenilir bir üçüncü taraf yaptığı ifade edilmiştir. Bunun neticesinde oda hem iş anlaşmalarının yapılmasından önce hem de yapılan iş anlaşmalarında sonradan ortaya çıkabilecek uyuşmazlıkların çözümünde ciddi görevler almaktadır. Bu anlamda odanın uzmanlık alanlarından birisini sadece ulusal düzeyde değil uluslararası düzeyde de yürüttüğü tahkim faaliyetleri oluşturmaktadır. Oda uyuşmazlıkların çözümünde etkin biçimde görev alırken aynı zamanda tahkim konusunda uzmanlığın geliştirilmesine yönelik eğitimler de düzenlemektedir.



Odanın amaçlarından birisi üyesi olan şirketlerle işbirliği içerisinde çalışarak Stockholm'ü Kuzey Avrupa'da ekonomik büyümenin merkezi haline getirmektir. Odanın bölgesel niteliğinin bu açıdan da önem taşıdığı düşünülmektedir. Türkiye'dekinden farklı olarak İsveç'te toplam 11 adet bölgesel ticaret odası bulunmaktadır.



### 3. STOCKHOLM BUSINESS REGION DEVELOPMENT



26 Haziran 2012 tarihinde yapılan temaların ikinci adresi Stockholm Business Region Development (Stockholm Yatırım Bölgesi Geliştirme – SBRD) olmuştur. SBRD, Stockholm'ün resmi yatırım geliştirme ajansı olarak faaliyetlerini yürütmektedir. SBRD yatırımcılara Stockholm bölgesindeki yatırım imkânları hakkında bilgi vermekte ve onlara yardımcı olmaktadır. Stockholm'de yatırım yapmaya karar veren ya da yatırımlarını geliştirmeyi hedefleyen şirketlere ücretsiz danışmanlık ve yardımda bulunmaktadır. SBRD, tamamen Stockholm Belediyesi'ne ait olan Stockholm Business Region'a bağlı olarak faaliyet yürütmektedir. SBRD'nin ortaklarından olan Stockholm Business Alliance (Stockholm Yatırım Ortaklığı - SBA) ise 50 belediyenin oluşturduğu bir ortaklık olup yabancı sermayenin bölgeye çekilmesine odaklanmıştır.

Burada heyete dönük olarak SBA tarafından bir sunum yapılmıştır. Yapılan sunumda Stockholm – The Capital of Scandinavia (Stockholm – İskandinavya'nın Başkenti) sloganı etrafında yürütülen faaliyetler ile Stockholm'ün, modern tanımıyla İsveç, Norveç, Danimarka, Finlandiya ve İzlanda'dan oluşan İskandinavya'nın farklı açılardan başkenti olmaya aday yönü ön plana çıkarılmıştır. İskandinavya'nın Merkezi Başkenti teması ile Stockholm'ün İskandinavya'nın en büyük kenti ve doğal merkezi olmasına atıfta bulunulurken, İskandinavya'nın Yatırım Başkenti teması ile iş hayatı açısından Stockholm'ün

taşıdığı önem dikkat çekilmektedir. Son olarak İskandinavya'nın Kültür Başkenti teması ise Stockholm'ün İskandivya'nın kültüründe başat akımları belirleyen yanına işaret edilmektedir.



Sunumda Stockholm'de öne çıkan anahtar sektörlerin bilişim ve iletişim teknolojileri, yaşam bilimleri, finansal hizmetler, otomasyon ve robotik, temiz teknolojiler, konaklama ve lojistik olduğu belirtilerek bunlar hakkında özet bilgiler verilmiştir.

#### 4. TRÄ-OCH MOBELFÖRETAGEN (ORMAN ÜRÜNLERİ VE MOBİLYA ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ)



BAKKA heyeti tarafından Stockholm'de gerçekleştirilen üçüncü ziyaret 27 Haziran 2012 tarihinde Trä-Och Mobelföretagen (Orman Ürünleri ve Mobilya Üreticileri Birliği - TMF) adlı kuruluşa dönük olarak yapılmıştır. Bilindiği gibi geniş orman alanlarına sahip olan İsveç mobilya ve orman ürünleri açısından özellikle tasarım konusunda öncü niteliğe sahip ülkeler arasında yer almaktadır.

TMF ulusal düzeyde faaliyet göstermektedir. 800'den fazla üyesi bulunan kuruluşun üyelerinin toplam istihdamı 26 bin kişinin üzerindedir. TMF'nin üyelerine gerek pazarda gerekse uluslararası,

ulusal ve yerel düzeyde resmi kurumlar ile ilişkilerinde güçlü biçimde temsil ettiği belirtilmektedir. TMF üye kuruluşlarının gelişimlerine katkı sunabilmek amacıyla bir söz konusu sanayi ile ilgili sorunlara yanıt vermeye çalışmaktadır. İnşaat projelerinde ahşap kullanımının artırılması, ihracatın artırılması ve sektördeki iş kazalarının azaltılması gibi konular TMF'nin faaliyet alanları arasında yer almaktadır.

TMF'de yapılan sunumda üyelerinin, farklı üretim alanlarında faaliyet göstermesi nedeniyle ihtiyaç duydukları hizmetlerin farklılaşmasından dolayı faaliyet alanlarına göre gruplandırıldıkları belirtilmiştir. Bu sayede ortak sorunların tartışılabilmesi için ortak platformlar oluşturmak da mümkün olmuştur. Fuarlar, endüstriyel standartların belirlenmesi ve istatistiklerin toplanması gibi başlıklar söz konusu grupların ele aldığı konulara örnek olarak verilebilir.

Bunlara ek olarak TMF tarafından endüstriyel politikaların geliştirilebilmesi amacıyla siyasetçilerin ve kamu kuruluşlarına dönük olarak lobi çalışmaları da yürütülmektedir.

Ağaç ürünleri ve mobilya sektörü göz önüne alındığında tasarım geliştirme ve markalaşma açısından İsveç önemli bir konumdadır, fakat İsveç yeni markalar ve üretim tarzları üretmekte tıkanıklık yaşamaktadır. Bu noktada elde edilen temaslar İKEA gibi pratik ve ucuz üretimin yerine işlemeli, lüks tüketim malzemesi olarak ağaç ürünlerinin ve mobilya markalarının oluşturulabilmesi boyutuyla Türkiye açısından bir fırsat yaratmaktadır. Mobilya sektöründe fuarların öneminin daha net anlaşılması ve bölgemizde bir fuar merkezinin yaratacağı ivmenin bölge yetkililerimiz ve uzmanlarımız tarafından bir kez daha görülmesi hususu da yapılan görüşme kapsamında elde edilen önemli bir katkı olarak tanımlanmaktadır.



## 5. SWEDFUND



BAKKA heyeti tarafından ziyaret edilen bir başka kuruluş ise Swedfund oldu. 27 Haziran 2012 tarihinde yapılan ziyarette heyete dönük olarak bir sunum gerçekleştirildi.

Sunumda farklı bir yatırım ortaklığı modeli olarak faaliyet gösteren Swedfund'un çalışmaları, öncelikleri ve hedeflerine dair bilgiler verildi.



Tamamı kamuya ait bir yatırım şirketi olan Swedfund gelişmekte olan pazarlarda kurulu olan ya da kurulacak gerek İsveç kökenli gerekse uluslararası şirketlerle işbirliği içerisinde eşfinansman sağlamaktadır. Şirketin Stockholm'de bulunan merkez ofisinde 36; Nairobi, Kenya'da bulunan ofisinde ise iki kişi çalışmaktadır.

Yeni kurulan şirketlerde daima azınlık hissesine sahip olan Swedfund'un yatırımları 10 ila 100 milyon SEK (2,5 ila 25 milyon TL) arasında değişmektedir. Şirket faaliyete geçtiği 1979 yılından bu yana 230 yatırıma ortaklık etmiştir. Hali hazırda ise 36 ülkede bulunan 90 yatırımın ortağıdır. Şirket yatırım yaptığı ülkelerde anlamlı girişimlerin parçası olarak sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlama misyonu ile hareket etmektedir. Uzun vadeli ortaklık ve risk paylaşımı anlayışı ile çalışan şirket risk sermayesi sağlamaktadır.



Swedfund'da yapılan sunumda verilen somut yatırım örneklerinin yanı sıra Türkiye'nin de yatırım yapılabilecek ülkeler içinde yer alması dikkat çekici hususlar arasındadır.

## 6. CONTAINER TERMINAL FRIHAMNEN (FRIHAMNEN KONTEYNER LİMANI)



BAKKA heyeti son ziyaretini 28 Haziran 2012 tarihinde Containerterminal Frihamnen'e (Frihamnen Konteyner Limanı) dönük olarak yapmıştır.

Containerterminal Frihammen Stockholm Bölgesi'nde bulunan ve tek bir işletmeci tarafından işletilen üç limandan birisidir. Aynı zamanda söz konusu üç liman içerisinde en fazla destinasyona seferin düzenlendiği liman da burasıdır. Stockholm Belediyesi'ne ait olan Stockholms Hamn AB şirketi olarak faaliyet gösteren limanlar, bölgenin tedarik zincirinin güvence altına alınması, yeni ihtiyaçlara, geleceğe ve çevreye dönük limanlar geliştirilmesi ve inşa edilmesi, eko-liman örneği olması, Stockholm'ün bir turizm kenti olarak geliştirilmesi ve Stockholm'ün kent içi rıhtımlarının geliştirilmesinden de sorumludur.



Yapılan sunumda Stockholm'un hem feribotlar hem de cruise gemileri aracılığıyla deniz yolu taşımacılığı yoluyla elde ettiği gelir ve sağlanan istihdama detaylı olarak yer verilirken, söz konusu limanın İsveç'in yük limanları içerisinde büyüklük açısından beşinci sırada olduğu belirtilmiştir.

Soğuk Savaş döneminde Baltık Denizi'nin taşımacılık açısından ölü bir bölge niteliğinde olduğu sunumda değinilen bir başka husustur. Ancak günümüzde bölgede yaşayan 110 milyon insanın yanı sıra yapılan yük ve yolcu taşımacılığı ile bölgede rekabet edebilirlik ve büyüme önemli başlıklar olarak karşımıza çıkmaktadır.

Stockholm bölgesine hizmet veren her üç limana dair uzun vadeli planlara da sunumda yer verilmektedir. Söz konusu planların 2030, 2050, 2070 gibi günümüzden oldukça uzak görünen zaman dilimlerine dönük olarak yapılmış ve hayata geçirilmeye başlanmış olması fazlasıyla dikkat çekici bir husustur.



Yapılan toplantıda Batı Karadeniz Bölgesi, Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı ve bölgemizde gerçekleştirilmesi planlanan Filyos Vadisi Projesi ve Filyos Limanı Projesi kapsamında planlanan yatırımlar aktararak görüş alışverişinde bulunulmuştur. Bu kapsamda deniz yolu taşımacılığı ile gelen ürünlerin demiryolu ve karayolu taşımacılığına aktarılması sürecine dair ayrıntılar, liman etkinliğinin bölge gelir kaynaklarına ve turizm, ticaret faaliyetlerine etkisi üzerinde durulan hususlar olmuştur.



Yapılan görüşmenin Batı Karadeniz Kalkınma Ajansı ve bölgemiz açısından değerlendirmesini yaptığımızda öne çıkan hususlar şunlardır: Öncelikle, liman yatırımları noktasında uzun dönemli planlamanın, çevresel etkilere hazırlıklı ve duyarlı liman yatırımlarının örneklerini dinleme, gözlemlene ve öğrenme imkânımız olmuştur. İsveç büyük konteyner limanlarına ve endüstri bölgelerine sahip bir ülke değildir. Fakat limanlarını turistik amaçlı ve insan taşımacılığı alanında kullanarak elde ettiği tanıtım ve marka değeri ile nakdi değer deniz kıyısında ve 6 adet limanı bulunan bölgemiz için limanlarının artık turistik ve insan taşımacılığı alanında kullanılabilmesi noktasında farkındalık oluşması ziyaretimiz ile elde edilen önemli katkılardan birini oluşturmaktadır.